

Bijeenkomst Deskundigen VABIMPULS 14 november 2024

Uiteenzetting eerste deel bijeenkomst

5.1.2.e gaf een korte uiteenzetting van de stand van zaken met betrekking tot de 'transitie van VABIMPULS (VI)'. Aansluitend volgde een discussie en werden meerdere vragen/ inzichten gedeeld. Ook 5.1.2.e (5.1.2.e BrabantAdvies) was aanwezig en gaf haar reactie op het voorgenomen besluit van de provincie.

Belangrijkste ingebrachte punten 5.1.2.e

Paar feiten

- Tijdelijkheid van VI was duidelijk. 'Nooit de bedoeling dat het een stand alone club zou worden'.
- Inmiddels tegen de 1000 aanvragen in 7 jaar tijd. Met 920 casussen veel ervaring en kennis in huis. Dat ook al met enige regelmaat gedeeld tijdens provinciale bijeenkomsten. Laatst in oktober 2023.
- 1000 bedrijven aangemeld bij VI die stoppen of veranderen de komende jaren is veel. Verwachting is dat er nog veel meer bedrijven een ingrijpend besluit over de toekomst moeten nemen.
- Kost veel menskracht om die bedrijven te (blijven) ondersteunen. Ook nu zitten veel aanvragen o.a. bij gemeenten in de pijplijn vast. Mensen zitten al in de wachtstand. Dat gaat zich alleen nog maar meer ophopen.
- Duidelijk is dat de vouchers/voucherregeling stopt per 10 dec 2024. Daarmee is de vraag actueel hoe invulling moet worden gegeven aan begeleiding van lopende en toekomstige nieuwe vragen om ondersteuning.

Toekomst VI

- Vanuit VI druk gezet op provincie (PNB) om na zomer 2024 helderheid te geven over wel of niet voortgang van VI in 2025. Dit met oog op ervaringen in 2024 waarin regeling pas laat openging. Provincie is opdrachtgever en de vraag is welke visie en welke koers wil de provincie uitzetten voor de toekomst?
- Reactie PNB: VI moet doorgaan, **maar** PNB gaat het zelf doen. Als reden is aangegeven: er is al veel ondersteuning vanuit de provincie, er zijn al zaakbegeleiders, er is een ondersteuningsnetwerk en er zijn coaches bijv. voor natuurinclusief of bodem, en er is VI. Nu te weinig samenwerking en er is overlap tussen deze vormen van ondersteuning, dat wil de PNB anders gaan organiseren.
- Boodschap kwam stevig binnen, ook bij directeur BrabantAdvies (5.1.2.e). Vanuit VI en BrabantAdvies is daarbij meteen expliciet aangegeven dat dit besluit haaks staat op wat eerder ook is geadviseerd: onafhankelijke positie/rol deskundige is cruciaal evenals het werken en verbinden in de tussenruimte initiatiefnemer en overheden. 'Deze ondersteuning moet niet (de schijn wekken) van de overheid te komen. 5.2.1
- 5.2.1
- Benadrukt dat er vanuit VI wel is geïnvesteerd in betere samenwerking met ON en zaakbegeleiders, maar dat bleek vooral 'eenrichtingverkeer'.
- Benadrukt dat het geluid nu richting PNB vanuit VI nog steeds is: 'Weet dat wij het anders willen. Maar wij gaan niet zeggen: hier heb je alles en we bemoeien ons er niet meer mee.' 5.1.2.e benadrukt nogmaals dat hij gelooft in

de aanpak van VI. Geeft ook nog aan dat er veel met overheden, bestuurders en ambtenaren gewerkt wordt, en dat hem dat zorgen baart: blijven de kernelementen wel overeind als je VI naar binnen trekt?

De overgang naar PNB

- Inmiddels is het projectteam van VI in gesprek met de projectleider van PNB die de taak heeft ervoor te zorgen dat er een organisatie binnen PNB komt waar zaakbegeleiders, ondersteuningsnetwerk, coaches en VI onder gaan vallen.
- De overgang van VI naar PNB zal in 2025 zo snel als mogelijk vorm krijgen. Aan beide kanten van de tafel is het inzicht dat het niet haalbaar is om dat per 1 januari goed te organiseren. Bij PNB/projectleider is aangegeven: 'Als je al die kant op wilt, wat ons betreft geen goede keuze maar jullie zijn opdrachtgever, geef het dan ook een echt goede kans'. Ook de projectleider van PNB heeft te kennen gegeven: 'we hebben jullie inzichten nodig om dit goed te gaan doen.'
- In gesprekken met PNB is nu al expliciet aangegeven dat er aandacht nodig is voor de rollen van het huidige projectteam (5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e).
- 5.1.2.e heeft aangegeven dat er extra middelen nodig zijn voor de overgangsfase. Op verzoek van PNB wordt nu aan het werkplan voor 2025 gewerkt.
- Duidelijk is ook dat de kennis en ervaring van deskundigen niet verloren mag gaan. Openstaande vraag dus: hoe borgen we die ervaring? Deskundigen en specialisten zouden in de nieuwe opzet nog steeds ingezet kunnen worden. Vraag is hoe?
- Punt van aandacht heeft overdracht dossiers (privacygevoelige info). De helft van alle dossiers betreft afgeronde casussen maar hier zit wel veel kennis in (de dossiers worden niet overdragen, wel zorgvuldig gearhiveerd). Lopende dossiers t/m 2023 worden ook niet overgedragen. Vouchers die eind 2023 gehonoreerd zijn kunnen nog 2 jaar lopen. Dat moet dus goed geregeld worden. Aanvragen die dit jaar net gestart zijn worden meteen beschikt: aanvrager krijgt 30 uur beschikbaar en krijgt dat bedrag en hoeft geen eindafrekening te doen (wel steekproeven ter controle). Uitlooptijd maakt hier minder uit. Zodra er meer duidelijk is over de overdracht en hoe verder met lopende aanvragen, volgt een terugkoppeling hierover.
- 10 dec 2024 gaat loket vouchers dicht, maar het beschikbare budget zal al eerder uitgeput zijn. 5.1.2.e geeft aan: 'Als beweging naar binnen inderdaad gemaakt wordt dan is ons advies: laat het niet stilvallen in december 2024. Wij/VI is beschikbaar. Initiatiefnemers moeten zich kunnen blijven melden. Dus betekent dat we iets moeten regelen dat in de plaats komt van de voucher. Als je als deskundige opgeroepen wordt na 10 dec 2024 voor een aanvraag (als dat lukt) dan moeten we regelen hoe we dat met betaling etc. doen.
- 5.1.2.e benoemt nog expliciet het voordeel van met vouchers werken: was gezonde stok achter de deur bij de eigenaar, omdat er in ieder geval zo een beperking was in het aantal uren en daarmee een prikkel om stappen te zetten.

Discussie: punten/vragen die zijn ingebracht:

Rollen

- Wie gaan er straks naar de initiatiefnemers toe? Worden wij als deskundigen provincieambtenaar? Je voelt duidelijk dat daar onder de aanwezige deskundigen weinig animo voor is. 'Als ik als provincieambtenaar bij de boer aan tafel moet zitten, doe ik dat niet'. 'Waarom zou de boer mij in vertrouwen
5.2.2
- Een deskundige die ook zaakbegeleider is brengt in dat ze worden ingehuurd door PNB en zich presenteren als onafhankelijk. En dat werkt goed.
- 5.1.2.e brengt in dat PNB de intentie heeft om de rol van VI zo te organiseren dat die toch buiten de provinciale organisatie valt. (inhuur dus).
- Juist de 'tussenheid' van waaruit deskundigen opereren maakt dat je meer los krijgt bij een initiatiefnemer. En dat wordt ook weer door bestuurders gewaardeerd.
- Wat is onafhankelijk en hoe doen we dat? Initiatiefnemer moet gevoel hebben dat zij jou in dienst nemen of in ieder geval dat je naast hen staat (zonder de indruk te wekken dat we alles doen wat initiatiefnemer wil). Zij staan aan het roer. En niet de provincie. Verwezen wordt nog naar taak ambtenaar (i.t.t deskundige) die mogelijke onrechtmatigheden op het erf verplicht moet melden.
- VI is mede succes vanwege ondernemerschap (redeneren vanuit de behoefte in het veld) en overtuiging van 5.1.2.e 'Dit is geen ambtenarenfabriek'. Als het in het systeem gaat landen dan is dat ondernemerschap weg. Het is goed daar ook over na te denken. 5.1.2.e in ons advies naar PNB hebben we ook expliciet aandacht voor de rol van het projectteam.

Positionering

- Neemt de provincie de rol van BrabantAdvies over? Dus wordt VI daar nu onder gebracht? Wie gaat ons sturen? Hoe blijft de onafhankelijkheid geborgd als we straks vanuit PNB zijn gestuurd? 'Als het onder PNB wordt gehangen dan droogt het op'. 'De waarborg van onafhankelijkheid moet gecreëerd worden.'
- Verwezen wordt naar de verschillende (8,9) ondersteuningsprogramma's met verschillende soorten adviseurs, aangestuurd door ambtenaren. Hierbij hebben adviseurs/coaches allemaal verschillende contracten. 'Toen hebben we vanuit het gebied gezegd: sluit aan bij VI omdat dat een duidelijke structuur is die is aangehaakt bij een onafhankelijke club (BrabantAdvies), dan heb je een borging. En dat loopt goed. De onafhankelijke positie bij BrabantAdvies is onbetaalbaar. We willen een optimale ondersteuningsstructuur en dat betekent neutraal met geen schijn van aansturing door overheid.'
- Punt van nuance: aan beide opties (naar binnen trekken of niet) zitten voor- en nadelen. Hier moet je een afweging tussen maken. Een belangrijk punt hierin is ook: hoe verkoop je jezelf aan tafel? Nadeel van hoe het nu is georganiseerd: deskundigen hebben te weinig feeling bij de coaches, zaakbegeleiders etc. die bij PNB zitten. Je zou als alles bij elkaar zit makkelijker toegang krijgen tot die andere mensen. Zorgt dus voor betere afstemming. Ook makkelijker contacten met het ambtelijk apparaat. Voorbeeld dat wordt aangehaald: 'Beleidsregel maatwerk', werkt niet.

Voorstellen vanuit de groep

- 5.2.1

' Daar zou rol voor BrabantAdvies kunnen liggen om standpunten naar voren te brengen.

- Een vraag wordt gesteld vanuit de gedachte dat veel casussen via gemeenten binnenkomen (5.1.2.e beaamt dit maar er komen ook vanuit alle kanten uit het veld aanvragen binnen). 'Kan het iets zijn dat ook gemeenten een geluid laten horen?'. Hoe kijken gemeenten naar deze ontwikkeling? En wat zouden gemeenten kunnen doen om gedachtegoed van VI te borgen? Reactie daarop: gemeenten hebben hier geen tijd voor. 5.1.2.e brengt in dat hij veelvuldig praat met bestuurders en die blijven bevestigen dat rol VI belangrijk is (klinkt herkenbaar bij aanwezigen). Hoe belangrijk is het dan om VI te positioneren bij een organisatie als BrabantAdvies? Ingebracht wordt: als het bij PNB wordt ondergebracht dan ben je stimulans vanuit gemeenten kwijt.
- 5.1.2.e brengt geluid vanuit Provinciale Raad voor de Leefomgeving in: 'Als je het zo laat landen bij PNB moet er dan niet onafhankelijk toezicht komen (een commissie die de rol heeft ook richting bestuur en met voldoende kritisch vermogen)? Zo borg je dat het niet verdunt, de kracht van luis in de pel en intervisie, dat dat overeind blijft.'
- Is er al nagedacht over de opvolger van 5.1.2.e? Want als dat duidelijk is, maakt dat de positie richting PNB steviger. 5.1.2.e 'Wij hebben dit onderwerp al expliciet benoemd. Daar moeten we nu input op leveren, hoe (en met wie?) we dit willen borgen.
- Neem het voortouw. Presenteren met een nieuw plan. Pak het breed op zoals we ook zijn.

Overig

- Opmerking: een adviseur is geen coach! Bijvoorbeeld Coaches Natuurinclusieve Landbouw zijn geen coaches maar adviseurs!
- 'We moeten niet als per se als VI (lees leegstaande agrarische bedrijven) onze positie aangeven, maar als transiticoach'. Met VI krijg je niet iedereen mee.

Reactie vanuit BrabantAdvies/ 5.1.2.e

- Haalt aanbevelingen aan uit eerder uitgebracht [advies](#): onafhankelijke rol, initiatiefnemer staat centraal, naast de boer staan, wel afgezet in samenhang met ontwikkelingen in buitengebied. Behoefte aan eenduidige ondersteuning voor boeren. Naast de boer en onafhankelijk.
- 5.2.1
- Benadrukt ook het belang van onderbrengen bij een partij als BrabantAdvies.
- Ze geeft aan dat BrabantAdvies via de Provinciale Raad Leefomgeving nog een geluid zal afgeven in briefvorm. Ze geeft ook aan dat ze niet verwacht dat de route anders wordt. Ze vindt wel dat de raad een geluid moet afgeven: is dit verstandig, is dit voldoende afgewogen?

Slotoproep

Er ligt een uitnodiging van PNB: geef aan wat nodig is.? In de overgangsfase en toekomst. De komende tijd doen we graag een beroep op jullie. Dus wil je meedenken, laat het horen (aan 5.1.2.e), dan organiseren we dat de komende weken. Oproep ook expliciet aan diegenen die er niet zijn vandaag.